

TIDNING FÖR DÖVSTUMMA

≡SVERIGES FÖRSTA OCH ÄLDSTA DÖVSTUMTIDNING≡

TRETTIOSJUNDE ÄRGÅNGEN

N:r 2-3

Prenumerationspris: helt år
2: 25. Utlandet 3 kr.
Lösnummer 25 öre.

Utgivare och redaktör:
G. FONDELIUS
Tre Liljors plan 3, Stockholm Va.

Annonspris: pr petitråd 40
öre. Dödsannons 4 kr., för-
lovn.-, vigselannons etc. 2 kr.

1927

Då Pedro Ponces staty avtäcktes.

Vi ha förut i korthet lämnat meddelande om de festligheter, som under maj 1926 firades i Spaniens huvudstad, Madrid, till ära för *Pedro Ponce*. Han var nämligen den förste, som i Spanien undervisade dövstumma. Ur en fransk dövstumtidning har red.

fyra dövstumma barn. Han lärde dem tala, läsa och skriva samt hade därefter andra elever. Han författade en skrift, där han redogjorde för sin metod att undervisa dövstumma. Olyckligtvis har detta dyrbara manuskript gått förlorat. Fray Pedro Ponce de León hade nekat att låta trycka detsamma, om ej påven eller kejsaren befallde honom att göra det. »Ett bevis på hans ödmjukhet», yttrade en talare vid hyllningsfesten. Pedro Ponce dog i augusti 1584.

Avtäckningen av Pedro Ponces staty.

av Tidskr. f. Dövtst. hämtat följande upplysningar om denne märklige man. *Fray Pedro Ponce de León* var en lärd munk, som vistades först i ett och sedan i ett annat kloster i Spanien. Han var född år 1520. Huru han kom på den tanken att undervisa dövstumma, framgår ej ur den franska tidningen. Där står endast, att han vid 30 års ålder (år 1550) fick besök av en universitetsperson, då han höll på att undervisa

Hyllningsfesten, då Pedro Ponces staty avtäcktes, ägde rum den 16 maj. Kl. 9 på morgonen förrättades mässa i en av stadens kyrkor. Därefter begav man sig till en av Madriids parker, där plats utsetts för bildstoden, en lövrik lund med blommande rosenbuskar. Statyn av den ryktbare benediktinermunken var täckt av ett kläde. Statyn har utförts av en dövstum bildhuggare, Manuel Iglésias. Högtidligheten be-

Pedro Ponces staty i Madrid.

vistades av konung Alfonso XIII samt prinsessan Isabella. Konungens dövstumme son, Jaime de Bourbon, var ej närvarande. Men dövstumma barn från skolor och anstalter anlände i mängd, följda av lärarinnor och klostersistrar. Tre stora standar med Ponces porträtt broderade i guld, voro uppställda vid statyn. Presidenten i Madrids dövstumförening höll ett tal, ur vilket ovan anförda meddelanden om Pedro de Ponce äro tagna. Talaren framhöll att förslaget till uppresandet av en bildstod över Pedro Ponce utgått från artisten, målaren Ramon de Zubiarre. Madrids dövstumförening, som åtnjuter understöd av konung Alfonso, har genom insamling av medel och efter mycket arbete kunnat förverkliga tanken att genom avtäckandet av en staty »hugfästa minnet av den store lärde, som i över 400 år varit glömd». Därefter höll artisten Ramon de Zubiarre, ordföranden i invigningskommittén, ett tal, framhållande att Pedro Ponce genom sin undervisningsmetod med ett slag omintetgjorde den gamla åsikten att dövstumma ej kunde lära sig tala. Talaren framförde å alla dövstummas vägnar »ett tack till alla de lärare, vilka genom sin undervisning äro Pedro de Ponces värdiga efterföljare och genom sin förmåga och sitt tålmod giva oss möjlighet att meddela oss med alla». Efter talet föll täckelset från statyn. Tal höllos av flera utländska representanter och kransar nedlades av italienare, fransmän, belgier m. fl. Prinsessan Isabella yttrade några ord. De dövstumma barnen tågade förbi stoden, nedläggande blommor. Fotografier togos, av vilka vi här meddela ett par, lånade ur Silent Worker.

På aftonen var en festmåltid anordnad, där ytterligare många tal höllos. Till festligheterna hade anlät representanter från Frankrike, Italien, England, Belgien och Amerika.

Spanska dövstummelever vid avtäckningen.

Festdeltagarna voro också i tillfälle att övervara en tjurfäkting. Det var en fridag, en folkets festdag, en kungens festdag. Tjurfäktingen försiggick den 17 maj kl. 5 e. m. Den bevistades av en väldig folkmassa. De dövstumma kunde ej få platser tillsammans, utan voro spridda här och där.

Det som mera intresserade den franska skribenten var den kungliga dövstumma prinsens närvaro. Han satt i den kungliga logen, uppvaktad av några personer. Han tycktes icke mycket uppmärksamma de dövstumma, utan syntes vara mest intresserad av de grymma scenerna på arenan; ibland lutade han dock huvudet i handen och såg ned på de livligt tecknande dövstumma, och han kastade sig häftigt bakåt. Hans kungliga blod gjorde ej att han såg annorlunda ut än vilken annan rik dövstum man som helst. Välklädd var han, förde sig elegant, med uppmärksamma ögon vilande på dens läppar, som tilltalade honom, och begagnade sig av åtbörder likasom andra bland publiken.

Efter föreställningens slut samlades de dövstumma till en avskedsfest. Också den dövstumme skulptören Iglésias, som utfört statyn över Pedro Ponce, hyllades vid en för honom anordnad festmiddag, vid vilken talrika dövstumma konstnärer voro närvarande.

Det eviga spörsmålet.

I »Nordisk Tidskrift för dövstumskolan», n:r 2 för i år, har pastor Johs. Jörgensen skrivit om tecken-språket i dövstumskolan under ovanstående rubrik. I samma nummer återgives under rubriken »Varje sak har två sidor» dövstumme pastor E. Sutermeisters tankar om samma ämne. Vi återgiva nu pastor Jörgensens artikel för att längre fram återkomma till Eugen Sutermeisters artikel.

Att dövstumundervisningens mål är att meddela de dövstumma normalspråket, har som bekant för många dövstummlärare kommit att stå som en obestridlig dogm. Nu hör jag alldeles icke till dem,

för vilka ordet dogm närmast är ett skällsord. Tvärtom har jag stor vördnad för dogmer. En dogm betyder ju en uppfattning, som genom generationer ansetts som sanning, och kloka mäns tankar stå bakom. Å den andra sidan vet jag också, att det är mänskligt att fela, och att dogmerna må prövas genom tvivel. Att jorden var flat var ju också en gång en dogm, men nu tro vi dock att den är rund, och jag må här tillstå, att jag mer och mer kommit att tvivla på dogmen om normalspråkets inlärande som dövstumundervisningens mål.

Ändamålet med dövstumundervisningen är ju i allmänhet att utveckla den dövstummes andliga förmögenhet, så att han som ett tänkande och talande väsen kan bliva i stånd utfylla sin plats i samfundet. Nu är det väl sant, att envar andlig utveckling sker genom språket, men det finnes ju många olika språk. Det ena kan vara rikare än det andra. Engelskan är visserligen ett rikare språk än danskan, men därför vill väl ingen föreslå, att den andliga utvecklingen i Danmark bör försiggå på engelskan. Ja, självt ett fattigt negerfolk låter man ju behålla sitt språk och söker blott att utveckla detta, så att det kan bliva bättre ägnat att uttrycka de andliga värdena.

Nu är det ju så, att de dövstamma ha sitt eget språk, teckenspråket. Låt vara att det är ett fattigt språk, låt vara, att det först kommit till utveckling efter det de dövstamma genom dövstumskolan kommit i förbindelse med varandra, men att det nu existerar, är ett faktum. Frågan är nu, om man, när man skall meddela den dövstumme andlig utveckling, gör rätt i att helt förkasta detta språk och påtvinga dem normalspråket.

Först vill jag här fråga: är normalspråket fullt ut ägnat att vara bärare av utvecklingen av själsförmögenheterna hos de dövstamma. Man har i regel gått ut från att detta anses som givet, men jag tror att det finnes ett psykologiskt moment, som man förbiser. I det hela tror jag, att den dövstummes psykologi har varit ett alltför försummat fack. Det finnes här så att säga ingen litteratur. Vad nu detta speciella spörsmål beträffar, gör redan detta mig betänksam. Jag har tidigare påpekat, att enskilda dövstamma, som genom flit och energi och genom att undvika att begagna tecken kommit i besittning av normalspråket, ingalunda i andligt avseende nått långt, utan ofta äro underligt kantiga och tråkiga, sakna andlig livaktighet och personlig prägel. Jag har fått det intrycket, att även om man förmådde meddela en dövstum hela normalspråket, ville andligt sett målet dock icke vara nått. Vad är då orsaken? Är det icke detta att normalspråket aldrig kan bliva den dövstummes eget språk. Han tänker i bilder, det vill säga i teckenspråk, och när han genom normalspråket tvingas att tänka på annat sätt, blir hans utveckling onaturlig.

Om detta är riktigt, skulle en andlig utveckling genom teckenspråket egentligen vara idealet, och det är jag i grunden heller icke i tvivel om. Jag har så

många gånger sett, huru en dövstum, andligt talat, skjutit i vädret, när han vid äldre ålder från en talmetod gått över till att begagna de dövstummas eget språk. Det var liksom om en broms lossnat, en tyngd om foten blivit avlägsnad, eller som när en planta från jord, som icke passar den, blivit flyttad till den jord, där den hör hemma. Envar, som lever tillsammans med vuxna dövstamma och använder sina ögon, måste hava sett detsamma.

Nu har jag kommit till den rätta övertygelsen, att en ren teckenspråkundervisning, även om den i grunden är idealet, likväl icke torde vara på sin plats. Det måste som konsekvens föra till, att det kommer att skapas ett dövstumland, där de dövstamma komme att leva sitt eget liv, och detta är naturligtvis otänkbart.

De dövstamma måste, för att komma i förbindelse med omgivningen, lära normalspråket. Som förhållandena nu äro i Indien, måste en hindu, som vill komma fram, också lära sig engelska. För hans egen utveckling är hinduspråket nog, men kan han icke tala engelska, kan han icke användas. I ännu högre grad gäller detta den dövstumme.

Jag kan därför icke se lösningen på annat sätt än att den rätta vägen ligger mitt emellan. Skolan bör giva plats för tecknen, och mera och mera ju högre den dövstumme kommer upp i klasserna. Låt vara att elevernas avläsningsfärdighet och kunskap i normalspråket blir något ringare, vilket jag dock ingalunda är säker på kommer att ske, så kommer, det är jag säker på, dövstumundervisningen att bliva långt rikare, långt mera andligt utvecklande och därför långt lättare och trevligare för både lärare och elever.

Om man kunde tänka sig, att en gång få upprättad en hög skola i likhet med den i Amerika och där tecknen vore de bärande i undervisningen. Att vara lärare där, skulle, efter vad jag tror, bliva ett rent nöje. Envar kunskapsmeddeelse, som sker genom tecken, uppfattas ju nämligen omedelbart av de dövstamma. Det behövs inga förklaringar, och alla dessa förklaringar är ju det, som ofta gör undervisningen så tung att utöva.

Detta alltså till övervägande. Jag vet nog, att det för många är förfärligt svårt att skilja mening, ja, blott att tänka sig att skifta mening på denna punkt, men att spörsmålet om tecknens användning i skolan har visat sig vara ett av de mest seglivade, rent omöjligt att hugga huvudet av, är icke detta ett tecken på, att det likväl är något att överväga.

Dövstummöte med kristligt program.

I dövstumpressen har allt som oftast under de senaste åren framförts tanken på att sommarmöte med kristligt program, i stil med dem, som hållas för hörande ungdom, såsom t. ex. kristliga gymnasist- och studentförbundet, även borde komma till stånd för vårt lands dövstumma ungdom, enkannerligen dem, som verkligen sympatisera med och kunna ha nytta och glädje av möten med kristligt program.

Som vi alla så väl känna till hållas ju talrika sommarmöten och andra möten för dövstumma runt om i vårt vidsträckta fosterland, men dessa möten hava aldrig karaktär av kristliga möten, på sin höjd anordnas då och då gudstjänst i samband med mötena. De flesta, ja, nästan alla dövstumma, äro fullt belättna med dessa möten sådana de äro och önska nog inga förändringar. Dock, en och annan ung man eller kvinna — och äldre med för den delen — som är mera allvarliga anlagd, har på ett vanligt möte för dövstumma ej kunnat undgå att känna en viss gnagande tomhet och otillfredsställelse med dessa möten och längtar efter något mera givande, något för anden förädlande och upplyftande föredrag, något, som kan kasta mera ljus över livet, dess mening och gåtfullhet eller allt det, som ofta synes oss mörkt, ofattligt och tungt. De ha kanske ofta läst om hurusom den hörande ungdomen har rika tillfällen att deltaga i möten med kristligt program, vid vilka medverkat idel kända, erkänt gedigna och andligt djupa personligheter, och då innerligt önskat att de kunnat vara med om sådana möten och samla goda och för livet bärande intryck och erfarenheter. Men ack, alltid har då lytet trätt fram som en obevekligt hindrande, isolerande mur! Då föddes tanken, att också för de dövstumma kristliga möten borde anordnas. Signtauren S—e var den som först framförde tanken i dövstumpressen och som sedan energiskt arbetat på dess förverkligande, vilket, glädjande nog, nu ej kommer att dröja så länge. Vid dövstumprästmötet i Oslo sistlidne sommar beslöts nämligen att man skulle söka anordna ett dylikt möte, men icke blott för Sveriges utan för hela Nordens dövstumma gemensamt, och att det skulle hållas växelvis i vart och ett av de tre nordiska länderna, ena året för män och andra året för kvinnor o. s. v. Första mötet kommer att hållas här i Sverige nu till sommaren. En kommitté, bestående av pastor Malmer för Sverige, Bonnevie-Svendsen (senior och junior) för Norge, Jörgensen för Danmark och Nyberg för Finland ha hand om förberedelserna för mötet. Enligt av dessa uppgjort program kommer mötet att hållas under tiden 23—27 juni och platsen blir Forsmöllans herrgård i Skåne. 10 dövstumma män från vardera Sverige, Norge och Danmark få deltaga, och möjligen kommer en och annan med från Finland också. Då deltagareantalet är begränsat till blott 10 per land, komma deltagarna alltså att bli

utvalda med en viss urskillning. Mötet är ju avsett för unga män med kristlig åskådning, vilket nog icke hindrar att även en till åren mera kommen men till sinnet ung, vaken och intresserad kan få komma med. Den däremot, som betraktar mötet som ett helt vanligt »nöjesmöte» och som vet med sig icke kunna eller vilja tillgodogöra sig någon inre behållning av ett så ideellt möte som detta och alltså heller icke har något gott och värdefullt att dela med sig bland ödeskamraterna vid återkomsten från mötet, han bör helst icke anmäla sig.

Anmälningar från Sverige sändas till pastor Malmer, Lund, och anmälningsavgiften är 15 kronor. Den, vars resa till och från mötesplatsen kostar mindre än 10 kronor, får betala så mycket som fattas i 10 kronor, medan den, vars resa går till mera än 10 kronor, får hjälp med erläggande av de överskjutande kostnaderna. Vilket vill säga, att varje deltagare erlägger sammanlagt 25 kronor för resa, mat och logi under mötet, oavsett från vilken trakt han kommer. Denna bestämmelse möjliggör alltså att även mycket avlägset boende dövstumma, som intet högre önska än att få deltaga i mötet men som kunna tänkas avskräckas därifrån av de höga resekostnaderna, hava samma chanser att bli en av de lyckliga, som få vara med, som de mötesplatsen mera närboende. Då för de övriga länderna tillämpas samma förmåner, kommer givetvis möteskommittén att få svårigheter med ordnande av den ekonomiska sidan, ty helt säkert blir en del deltagares, t. ex. några norrmanns, resekostnader synnerligen höga.

Eftersom endast ett begränsat antal sängar finnes till förfogande och dessa givetvis i första hand reserveras för ledare och föredragshållare och andra medhjälpare, torde man kunna utgå ifrån att en del deltagare får hålla till godo med att »kampera» på halmmadrasser uppe på vinden eller på någon annan lämplig plats, vilket ju i och för sig kan bli riktigt trevligt, förutsatt att man icke är någon bortskämd och petig liten mammas gosse. Och vem är väl det? För att dock kunna njuta av en viss komfort medtagas några filtar, ett par lakan och — om man så vill — en kudde. Samt en handduk, tvål och — naturligtvis! — tandborste.

Ledare och föredragshållare på mötet bli de redan nämnda dövstumpastorerna. Därtill kommer troligen även pastorerna Jakobsen från Danmark, Rustad från Norge och Nyberg från Finland. Och man hoppas, att ännu flera dövstumpräster skola skaffa sig ledigt och leta sig väg ned till mötet de dagar det hålles. En stor extra kraft har man lyckats förvärva, i det ingen mindre än biskop Rodhe i Lund välvilligt lovat att medverka någon eller några av dagarna. Alla föredrag och predikningar komma att tolkas av de olika ländernas dövstumpräster, så att alla deltagarna kunna följa med och förstå det som säges.

För tillredning och servering av den lekamliga förplägnaden m. m. ha några hörande och dövstumma damer från de olika länderna lovat att sörja. Forsmöllan, platsen för mötet, är en vacker gam-

mal herrgård, som numera tjänstgör som pension för flickor. Under sommaren står den tom, och vid denna tid har den redan förut varit plats för sommarmöte för gymnasister och studenter. Den har ett vackert läge vid Rönneå i nordvästra Skåne, några kilometer från Klippans järnvägsstation. Rönneån bildar vid Forsmöllan en fors eller fall, och vid denna låg förr en mölla eller kvarn. Därav gårdens namn. Ej långt från Forsmöllan ligger Vedby kyrka. Andra sevärdheter äro Klippans finpappersbruk, numera tillhörigt Lessebo berömda finpappersbruk i Småland. Till det för sin skönhet beryktade Skärälid med sin underbara lilla Odensjö är det vidare ej heller längre än att utflykt dit kan företagas såväl som till övriga nämnda platser under vilostunderna mellan föredragen och predikningarna. I Rönneån finns gott om utrymme för uppfriskande bad, och pastor Rustad från Norge har åtagit sig att genom anordnande av idrottsliga lekar svara för att deltagarna som omväxling även få lite nyttig kroppsmotion. (Som bekant är och inom parentes sagt har pastor Rustad själv varit en av Skandinavien finaste idrottsmän, och än i dag håller han norska rekordet i löpning 100 m. Hans kompetens att anordna trevliga idrottslekar behöver alltså ingen tvivla på.)

Ändamålet med mötet är, förutom det som förut nämnts, även att genom att sammanföra de bästa bland de nordiska ländernas unga dövstumma söka knyta fastare band mellan dessa länders dövstumma, låta dem utbyta tankar och erfarenheter på skilda områden och giva varandra idéer och impulser till nyttigt arbete för och bland ödeskamraterna i resp. hemland.

Helt säkert komma de, som få lyckan att vara med, att uppleva 5 underbara dagar och vända åter med rika erfarenheter, med minnen för livet. — De, som önska komma med, böra emellertid skynda att anmäla sig, ty antalet är som sagt begränsat till 10, och redan nu äro flera anmälda. O. O.

Julglimtar från en resa.

När jultiden nalkas, vaknar lusten hos de flesta att ge sig ut på resa. Mången söker sig bort från storstadens jäkt och julbrådska, medan andra åter fira julens högtid i familjens sköte, i det lugna hemmet. Merendels är det av olika ingivelser, och därför begav det sig att vi — min hustru och jag — några dagar före helgen befunno oss i en salongsvagn å den nyelektrifierade östra stambanan och rullade upp mot huvudstaden. Den visade sig denna gång från sin bästa sida i full vinterskrud, med myllrande gatuliv och tutande bilar ringlande i långa rader.

Ett par dagar svunno fort i storstadsvimlet och bland julmarknaden i de stora varuhusen. Vi hunno även se en skynt av Dövstumföreningens i Stockholm nyinredda rymliga lokaler, ganska hemtrevliga och präktiga med samtliga rum i fil åt Katarina

Bangata. Enligt pastor Hultqvist bo ungefär 50 procent av huvudstadens dövstumma på Södermalm, således ett synnerligen lämpligt läge.

Men vårt mål var Uppsala — lärdomsstaden par préférence — där vi skulle tillbringa julhelgen hos våra svärföräldrar. Staden vid Fyrisån med sin ärevördiga domkyrkas båda mäktiga tornspiror låg inbäddad i en äkta nordisk vinterskrud, en präktig förebild vid juletid!

Julfirandet inom Uppsala dövstumförening å dess lokal på Kungsgatan 13 ägde rum den 29 dec., bevistad av nästan samtliga medlemmar. Den dagen rådde en bister köldknäpp, så att kaffetåren och julkakorna fingo en god åtgång samt tinade upp de frusna anletena och humöret. Där träffade vi både gamla och unga föreningsvänner. Uppsala dövstumförening har tillvunnit sig min sympati genom sina i mitt tycke bra arrangerade fester och samkväm. Medan vi sutto i förtroligt samspråk om aktuella dagsnyheter, öppnades tamburdörren, och in stylvade en underlig gubbe med en korg under armen. »God dag! Jag är julens tomte och vill sprida ljus och glädje för alla gamla och unga», kom det från den gamle. Och så berättade han en julsaga, varpå korgen länsades på sitt innehåll, först för de små, se'n för de stora, så att alla fingo var sin julpåse. Dessutom hade en del medlemmar erhållit nummerlappar, och tilldelades innehavarna av varje sådan en extra julklapp — en ganska originell metod att vara julklappsgivare och därtill förbliva okänd. Se'n trädde dansen kring granen av båd' liten och stor under kordial stämning, tills det blev tid att troppa av hemåt.

Två dagar senare firades nyårsvaka. Efter en föreläsning av »Radio om 25 år» av O. Rydén vidtog sällskapslekar med förfriskningar tills 12-slaget ingick, och man utbytte hälsningar med önskan om ett lyckosamt gott nytt år.

Den 2 jan. hölls gudstjänst i Trefaldighetskyrkan av pastor Hultqvist från Stockholm. Senare voro samtliga inbjudna till lunch i dövstumföreningens lokal av grevinnan E. Olivecrona. Vid lunchen närvo även församlingens pastor och fru Hultqvist samt några dövstumma från Stockholm, i allt 45 personer. Grevinnan höll därefter ett varmhjärtat tal och uttalade sin glädje över att se så många samlade. Föreningens tack framfördes av hr Carl Flodin.

Av våra landsortsföreningar torde Uppsala dövstumförening vara den, som i ekonomiskt hänseende står främst. Den åtnjuter ett bra stadsanslag. Dess energiske ordförande hr P. Alfr. Person har gått i bränschen att förverkliga föreningens planer på egen fastighet med samlingslokaler genom hopbringande av ett kapital på närmare 15,000 kr. Detta har ej skett genom något lotteri, utan årslånga strävanden. Vi hoppas att Uppsala dövstumma snart få sina önsknings förverkligade.

I Uppsala idkas även vinteridrott synnerligen livligt bland de dövstumma. Flera av dem äro duktiga skidåkare, varibland hr Ivar Larsson ofta skyntas bland pristagarna i allmänna tävlingar och som även

är en duktig skytt. Jag var i tillfälle att åse ett par skidtävlingar och bandymatcher, däribland stadsmatchen Stockholm—Uppsala, vilken bjöd på ett ovanligt spännande spel, som i skjutskicklighet och spelsätt skulle komma den mest inbitne göteborgare att känna sig liten. Uppsala segrade med 4—2.

Själva deltog vi en dag i en utflykt på skidor å en svensk mil utåt Flottsundstrakten, vilken var mycket uppfriskande.

Det kändes vemodigt att nödgas lämna den vackra lärdomsstad vid Fyrisån, som helt fångat vårt intresse, när vi trettondagen ångade från Uppsala centralstation. I huvudstaden väntade oss ännu en julfest samma dag vi ankommo. Den var besökt av bortåt 200 personer, och synnerligen nöjsamt var det att träffa på gamla bekanta. Blotta anblicken av mängden närvarande i de rymliga lokalerna, som lämnade god plats för ringdans kring granen, förhöjde glädjen. Småttingarna fingo julpåsar och hade hjärtans roligt. Senare visades en världsfilm av hr Axel Svensson.

Stockholmsföreningen har nu äntligen fått samlingslokaler av så stora mått, att de till fullo motsvara behovet för huvudstadens dövstumma och även för de många landsortsbör, som av olika anledningar söka sig till huvudstaden.

Tiden för semestern var emellertid ute, och en vecka senare voro vi på väg hemåt till vår egen stad.

O. R.

En avskedsfest.

De dövstummas kvinnoförening i Stockholm hade den 22 februari kl. 6 e. m. anordnat en avskedsfest för fru Elisabet Hultqvist å Dövstumföreningens i Stockholm lokaler, till vilken inbjudits utom själva festföremålet, även kyrkoherde Hultqvist samt barnen. Bland de närvarande märktes vidare kvinnoföreningens styrelse med dess ordförande, fröken Anna Ahlberg, rektor och fru Jungner, flera av lärarepersonalen å Manilla samt seminarieeleverna m. fl. Första distriktets nye dövstumpräst, pastor Sven G. Svensfors, som tillfälligtvis var i Stockholm, var även tillstädes, och fick här för första gången göra bekantskap med de dövstumma. samlade till fest. Över 100 personer deltog i festen.

Först serverades kaffe, därvid kvinnliga medlemmar i nationaldräkter skötte serveringen. Vid 7-tiden hälsade fröken Ahlberg fru Hultqvist särskilt samt de närvarande välkomna, varpå talarestraden bestogs av Kvinnoföreningens kassaförvaltare, fru Maria Forsell, som erinrade om att fru Hultqvist under flera år tillhört föreningens styrelse som sekreterare och visat mycket intresse för arbetet inom densamma. Nu skulle fru H. inom snar framtid flytta från Stockholm, och Kvinnoföreningen ville genom denna fest bringa fru H. ett hjärtligt tack samt som minne från Kvinnoföreningen överlämna en gåva,

som skulle erinna om De dövstummas kvinnoförening. Därvid överlämnades till festföremålet en vacker fruktskål i tenn, fylld med olika sorters frukt.

Fru Hultqvist tackade för den vackra gåvan och skildrade i ett längre tal hur hon kommit in i arbetet för de dövstumma, vilket allt som åren svunnit blivit henne kärt. Gåvan skulle bli en kär erinran om de dövstummas kvinnoförening.

Därpå talade fru Jungner om skolbarnens i Härnösand resor till och från hemmen under sommarlovet, ett ämne, som synbarligen intresserade de närvarande dövstumma, uppväckande ömsom glada, ömsom vemodiga minnen från egna sommarresor. Som tolk för fru Jungner fungerade fru Disa Fähræus, en dotter till fru Forsell.

Hr Harald Berg berättade därefter ett minne från sin egen skoltid, tolkat för de hörande av fru Fähræus.

Sedan hölls en religiös betraktelse av pastor Hultqvist.

Slutligen serverades te med påbredda smörgåsar, och vid 11-tiden var den enkla, men stämmingsfulla festen slut.

Avgående dövstumlärlarinnorna.

Den 1 sistlidne februari avgick med pension lärarinnan vid dövstumskolan i Växjö, fröken Fanny Thorborg, från sin befattning vid nämnda skola. Redan för ett par år sedan inträdde fröken Thorborg i pensionsåldern, men måste då, i väntan på pensionsfrågans reglering, knoga ännu ett par år.

I känslan att ha gjort sin plikt och mer till kan fröken Thorborg med gott samvete blicka tillbaka på en synnerligen lång och trogen läraregärning. I över 40 år har hon verkat som lärarinna och av dessa icke mindre än 36 år i dövstumskolans tjänst, först i Vadstena, sedan i Linköping och Hjorted och slutligen i Växjö allt sedan distriktsskolan därstädes invigdes för sitt ändamål. Hennes forna elever och alla dem som fått en liten inblick i hennes arbete, ge henne oförbehållsamt det erkännandet, att hon var en mycket dugande och energisk lärarinna. Ja, hennes energi var stundom för stor, vilket låter underligt men är icke förty sant. Utrustad med tämligen klen hälsa tvingades hon nämligen ofta intaga sängen just genom sin ovanliga energi i arbetet och sedan genom samma egenskap att återupptaga sin tjänstgöring alldeles för tidigt.

Dagen, då fröken Thorborg lämnade sin befattning, som inom parentes sagt nu måste i brist på tillgänglig lärarekraft upprätthållas av rektorn själv, bringade vid ett enkelt samkväm skolstyrelsen (genom rektorn) och kollegerna henne sin hyllning och sitt tack, önskade henne en lugn och skön levnadsafton, en önskan, vari helt säkert hennes många forna elever instämde.

Fr. Thorborg kommer att efter den 1 april bosätta sig i Linköping.

O. O.

Ett tyst original.

Den 8 mars 1876 dog i Zürich (Schweiz) en gåtfull man. Det var en gårdfarihandlare Abraham Wettstein.

Han föddes den 13 februari i Veltheim nära Winterthur såsom femte barnet i ett med avkomlingar rikt välsignat äktenskap. Av tio syskon överlevdes han endast av tvenne. Under sitt sjunde levnadsår miste han sin mor och på det tionde sin far. Senare kom han till en skraddare för att lära sig skradderiyrket, men var endast en kort tid verksam i detta yrke. En längre tid antog man honom vara försvunnen och död, tills han plötsligen år 1856 uppdök såsom gårdfarihandlare, och hans första uppträdande var genast ägnat att tilldraga sig uppmärksamhet. Han var en man av medelstorlek, med breda skuldror, framåtböjd hållning (väl en följd av bärkorgens tyngd, som vilade på hans skuldror). En lång, brun linnekåpa räckte honom ända ner på fötterna. Håret var kortklippt, fastän det fick tjäna honom såsom skydd mot väderlekens alla obehag. I högsommarens solhetta, likasom i det hagelblandade regnet eller i den kallaste vinterns snöyra gick han alltid barhuvad sin väg, tyst, en ensam vandrare. Aldrig kom en klagan eller ens ett ord ur hans mun. Varken glädje eller sorg, varken häpnad eller förskräckelse, varken smärta eller misshandel eller t. o. m. hat till livet förmådde lösa hans tunga. Lika den styvaste karthäusermunken hade Wettstein påtagit sig evig tystnad, aldrig bröt han däremot, själva döden bröt ej sigillet, som han själv hade tryckt på hjärta och röst. På den oräkneliga gånger skriftligen eller muntligen till honom riktade frågan: »Varför talar ni inte?» följde i regeln det skriftliga svaret: »Man behöver ej få veta allting».

Så drog under 20 år denne hemlighetsfulle gårdfarihandlare genom Schweiz' olika kantoner, besökande fattiga och rika hem. Hans korg gömde ju artiklar för varje ålder och kön, för höga och låga, och varje anspråk, som framställdes, villfor denne vänlige gårdfarihandlare på sitt tysta sätt. Leende framtog han det utvalda föremålet ur korgen och nämnde priset genom att framsträcka och åter kröka fingrarna, vilket sedan också godtogs och betalades. Alla visste väl genast, att varorna alltid och i allt voro av bästa och första sort, men också att det ej gick att få Wettstein att pruta på priset. Skedde detta, såg han förebrående på den prutande, och tog denne ej strax till reträtt genom att erlægga pengarna, lade Wettstein tyst sina varor tillbaka i korgen och drog vaxdukstäcket över. När någon gång en av hans artiklar ej fann den avsättning, han hoppades få, gav han bort den osäljbara varan till fattigt folk, helst till barn.

Att man till en sådan personlighet alltid skulle knyta de sällsammaste, ofta varandra mest motsägande historier, inses lätt. Medan de flesta beundrade honom på grund av hans ovanliga viljestyrka, följde

vidskepligt folks ögon honom med en hemlig rysning, de berättade de otroligaste saker; han hade tidigare varit frimurare, hade yppat deras hemligheter och fick därför ej tala mera. Andra berättade, att han förr älskat en flicka, med vilken han hade blivit osams och förebrådde henne otrohet. Men efteråt hade han insett att han gjort orätt, och då han hade lovat henne att om hon ville återvända till honom, ville han på ett helt år ej tala ett ord och aldrig ta någon huvudbonad på sig. Detta förslag hade antagits. Emellertid hade flickan dött före fristens utgång. I gränslös, men tyst sorg häröver hade Wettstein sedan dess hållit i med sin tystnad.

Andra höllo Wettstein för en illistig bedragare, som av en nyck och med genomtänkt avsikt antagit sin egendomlighet för att få draga nytta därav och kunna få skratta åt sina kunders lättrogenhet och dumhet. Med detta påstående sökte år 1866 staden Stanz' polisdirektör ursäktat sitt brutala handlingssätt mot Wettstein. Han fick nämligen undergå prygelstraff, men intet ord, blott stönanden kommo därunder från honom. Han avstod t. o. m. från varje skadeersättning, och i enlighet med hans önskan gick den snygge ämbetsmannen fri från varje beivrande. Antagandet att Wettstein fått sota för ett oupptäckt brott, saknar all grund. Något fränstötande vidlät ej hans yttre, snarare förlänade det långa, gråa skägget, den svärmodiga blicken gestalten något vördnadsvärt, och när han åt fattiga barn, han mötte på gatan, hos närmaste bagaren köpte en kaka bröd och fördelade det bland dem, eller när han tryckte en slant i en fattig, bräcklig gummas hand, trodde man sig se en apostel ur den kristna kyrkans första tid framför sig. Hans välgörenhet kände inga gränser, och hundratals personer, som han hjälpt, saknade nog den gode Abraham. Personligen led han ej brist på något, åt och drack gott och begärde såsom nattläger städse en snygg och bra säng. Men det var också hela hans välvärdnad. Han avled ensam och utan vittnen, och hemligheten med hans tystnad tog han med sig ned i graven. (Ur »Schweizerische Taubstummen-Zeitung».) O. M.

Litteratur.

OM NÖTBOSKAPENS SKÖTSEL, läsning för dövstumma av Hj. Gustafsson.

Det är kanske icke fullt riktigt att beteckna föreliggande bok som läsning för dövstumma. Snarare är den en handbok för dövstumma, och som i företalet anges, är den avsedd främst för de dövstumma, som ägna sig åt lanbruket, speciellt vården av nötboskapen. Som sådan har den alldeles säkert en plats att fylla, och vi rekommendera boken åt de dövstumma, för vilka den är avsedd.

Med den av hr Gustafsson utgivna handboken har ett steg i rätt riktning tagits med avseende å litteratur för vuxna dövstumma. Det är just sådana handböcker i olika praktiska ämnen, som de dövstumma

behöva och kunna ha nytta av. I den allmänna bokmarknaden finnas visserligen många dylika handböcker i praktiska ämnen, men språket där kan icke alltid fattas av den dövstumme i allmänhet. Däremot finnes där en uppsjö av förströelseläsning, där även en dövstum kan göra sitt val.

Hr Gustafssons bok innehåller 85 sidor och behandlar allt, som hör till husdjursskötseln, och i språkligt avseende torde inga hinder föreligga för att de dövstamma skola förstå innehållet.

Vi rekommendera fortsättning på den nya inslagna vägen, och skulle en ny handbok påtänkas av hr Gustafsson, skulle vi rekommendera en om t. ex. hemmets och personlig hygien, om renlighet och frisk luft o. s. v. Den kan behövas. G. F.

— I en recension om rektor Bergqvists »Puttes äventyr i blåbärskogen» av dövstumsläraren vid Härnösands dövstumskola K. F. Svensson, omtalar denne att boken genomgått i hans klass. Meningen med böcker av det Bergqvistska slaget är väl att de skola läsas som förströelse av de små under lediga stunder. Nu bli de använda som skolböcker. Syftet med dessa böcker är härmed förfelat: böckerna skulle ju stimulera de smås intresse för frivillig läsning på lediga stunder och därmed väcka deras håg för ett vidaregående intresse för böcker. Om Bergqvists »sagor» skola genomtrufas i klasserna, är det rena humbugen att kalla det förströelseläsning. G. F.

Enhetligt teckenspråk.

I Danmark utkommer inom kort en av dövstumarådet med statens hjälp utgiven ordbok över teckenspråket i syfte att åstadkomma ett för hela landet likartat teckenspråk. Idén är god, och man må hoppas, att den vinner framgång, i det boken verkligen bliver använd för sitt ändamål. Här i Sverige hava vi sedan många år O. Österbergs bok om teckenspråket, vilken bok emellertid inom kort blev glömd utan att hava blivit till det gagn författaren avsett. Huru skulle det vara att plocka fram denna bok och anordna kurser i teckenspråk, i avsikt att få fram ett ensartat teckenspråk för hela vårt land? Ett lämpligt arbete för Svenska Dövstumförbundet! S—e.

Alla människor döva om 100 år!

Från New York meddelas, att Thomas Edison vid en bankett, som gavs på hans 80-årsdag, förklarar sig övertygad om att alla människor, i varje fall i Amerika, skulle vara döva om hundra år på grund av det larm och den nervspänning, som de moderna uppfinningarna åstadkomma. Edison är som vi veta själv alldeles döv, men förklarar återigen, att han närmast anser dövheten som en fördel, enär han sålunda blir befriad från att höra folk prata.

Huru kommer folk, om Edisons utsago slår in, att meddela sig med varandra om hundra år? De kunna icke höra vad som talas, skrikes i allt det larm, som om hundra år skall uppfylla världen. Folk måste bli labiologer, men vem kommer att ha tid och ro att avläsa det man har att säga varandra? Avläsningen kommer att medföra mångahanda missförstånd. Nej, det enda säkra meddelelsemedlet blir då, om hundra år, teckenspråket i dess dubbla mening av åtbördspråk och handalfabet. Mellan intelligent folk kan inga missförstånd uppstå, om de uttrycka sig på detta språk. Teckenspråket blir då framtidens språk, och om alla människor på det här jordklotet bli döva, blir det internationellt.

Framtidens dövstamma komma sålunda att leva mitt i det tecknande samfundslivet, och vad dövstumskolan ej kunnat förmå, det kommer samfundslivets omgestaltning att göra: häva de dövstummans isolering. Nutidens dövstumslärare, som ha en viss motvilja för teckenspråket, komma om hundra år att ersättas av dövstumslärare, som måste kunna teckna, om ej för de dövstummans skull, dock för att själva ej stå isolerade inom det nya döva samhället.

Men det blir synd om människorna om hundra år. Då få de lära sig förstå vad det vill säga att vara döv, ty vi tro inte att alla komma att tycka som Edison att det är en fördel att vara döv. Man slipper visserligen höra på mycket dumt sladder, men går samtidigt miste om mycket annat vackert.

Årsmöten.

DÖVSTUMFÖRENINGEN I STOCKHOLM hade sitt årssammanträde å sin lokal, Katarina Bangata 9, söndagen den 27 februari kl. 5 e. m.

Medlemmarna hälsades välkomna av ordföranden, varpå dagordningen godkändes samt val av justeringsmän av dagens protokoll företogs. Härtill utsågos hrr Martin Elfström och Oskar Matthes. Till rösträknare vid val utsågos hrr Knut Andersson och Fredrik Petersson samt fru Vilma Renner med erforderliga biträden.

Härpå upplästes styrelsens årsberättelse för år 1926, av vilken framgick att medlemsantalet vid årets slut uppgick till 227 personer, varav 10 fullsinnade, 75 ständiga och 142 i Stockholm med omnejd bosatta dövstamma.

Föreningens kapitaltillgång har under år 1926 ökat med kr. 1,327:23 och utgjorde vid årets slut kr. 73,671:01.

Under året hade hållits 8 föreläsningar med högst 77 och lägst 37 närvarande.

Föreningens bibliotek hade under året ökat med 53 nya band, och till 20 manliga medlemmar ha utlämnats 57 boklån och till 13 kvinnliga medlemmar 37 boklån.

Styrelsen hade under året sammanträtt 10 gånger och föreningen 4 gånger.

Lokalen hade fått mottaga cirka 4,070 besök.

Därpå upplästes revisorernas berättelse för år 1926, varav framgick att inkomsterna varit kr. 6,363:20 och utgifterna kr. 4,967:44. Bland inkomsterna märktes inträdes- och årsavgifter kr. 749:75, räntor kr. 2,423:39, statsanslag kr. 500:—, insamlade medel, gåvor kr. 1,359:22, anslag av kyrkoförsamlingar kr. 700:— o. s. v.

Föreningens egen kapitalbehållning uppgick till kr. 21,888:45 och fondernas till kr. 51,782:56.

Av revisorerna tillstyrkt ansvarsfrihet för 1926 års förvaltning blev härefter beviljad.

Styrelsens arvode för år 1927 bestämdes till 400 kr. och revisorernas till 50 kr.

Vid företaget val av styrelse blev ordf. hr Gunnar Fondelius återvald och efter företaget val även övriga styrelsemedlemmar med undantag av hr Knut Andersson, som avsåde sig. I hans ställe nyvaldes hr August Johansson. Styrelsen består sålunda av: hr Fondelius, ordf.; fru Vilma Renner, v. ordf.; hr Fr. Petersson, sekr.; hr Hj. Johnsson, kassör, samt hrr Johan Prawitz, Axel Svensson och Aug. Johansson. Suppleanter blevo hrr Martin Larsson och Albert Lindgren.

Till revisorer valdes hrr Harald Berg och dövstumsläraren Erik Hansson med rektor E. Jungner och pastor Sven G. Svensfors som suppleanter.

Dagordningen vid årssammanträdet var härmed genomgången och man övergick att behandla eventuella frågor.

Hr Harald Berg föreslog att lärarepersonalen vid Manilla dövstumskola samt dövstumlärareseminarieets elever skulle inbjudas att när helst de önskade besöka föreningens sammanträden, föreläsningar, diskussionsmöten o dyl. För kunskap om de dövstamma och kännedom om inlärandet av teckenspråket kunde dylika besök vara av betydelse, synnerligast för seminarieeleverna, i vilkas utbildning numera även ingick utbildning i teckenspråket, och detta snabbast och säkrast kunde inläras genom umgänge med vuxna dövstamma. Föreningen biföll enhälligt och under synbar entusiasm detta förslag.

Förslag om anordnandet av ett par diskussionsmöten bifölls, och fick styrelsen i uppdrag att bestämma tiden för dessa.

Sammanträdet, som var besökt av ett 80-tal medlemmar, avslutades vid 9-tiden.

DE DÖVSTUMMAS ALLMÄNNA SJUK- OCH BEGRAVNINGSKASSA hade söndagen den 6 mars ordinarie sammanträde i Linköping i Ordenshusets stora sal. Närvarande voro ett 60-tal personer, varav cirka 40 medlemmar. Bland de närvarande märktes kassans ombudsmän i Örebro och Nässjö m. fl.

Mötet öppnades kl. 12 av kassastyrelsens ordförande, hr Knut Hässler, som hälsade de närvarande välkomna till kassans 25:te ordinarie sammanträde. Därpå godkändes dagordningen, och hr Hässler utsågs att leda sammanträdets förhandlingar. Till justeringsmän att jämte ordföranden justera dagens

protokoll utsågos hrr Gottfrid Hjelm, Örebro, och Charles Peterzon, Motala.

Härpå upplästes styrelsens förvaltningsberättelse för år 1926, av vilken framgick, att medlemsantalet vid 1926 års slut var 700, varav 166 män och 206 kvinnor i klass I, 124 män och 94 kvinnor i klass II och 80 män och 30 kvinnor i klass III.

Kassans kapitaltillgång, som vid årets början utgjorde kr. 94,799:52, har minskats med kr. 556:91 och utgjorde sålunda vid årets slut kr. 94,242:61.

Under året hade i sjukhjälp utbetalats kr. 13,649:60 i 188 poster till 144 medlemmar, i moderskapshjälp kr. 504 och i begravningshjälp kr. 1,050:—.

Ur fonden för betryggande av medlemskapet i kassan hade 22 medlemmar fått understöd till betalande av årsavgiften.

Härefter upplästes revisionsberättelsen, och i enlighet med revisorernas hemställan beviljades centralstyrelsen full och tacksam ansvarsfrihet för 1926 års förvaltning.

Centralstyrelsens arvode för år 1927 bestämdes till 1,200 kr. och revisorernas till 75 kr.

I tur att avgå ur centralstyrelsen voro hrr Knut Hässler och Knut Andersson, vilka återvaldes för åren 1927—28 medelst akklamation. Till styrelsesuppleanter valdes likaledes medels akklamation hrr Axel Svensson, Albert Segerhammar och Martin Elfström.

Revisorer och revisorssuppleanter för år 1927 valdes medelst akklamation, och utsågos härtill rektor Johan Prawitz och hr Aug. Johansson samt fru Maria Forsell med dövstumsläraren Erik Hansson, rektor E. Jungner och kassör Harald Berg som suppleanter.

Väckt förslag att inträdesåldern i kassans samtliga klasser skulle sättas till 16—45 år avsågs.

Hr Gottfrid Hjelm, Örebro, hade väckt förslag, att en sjukhjälpfond för varaktigt sjuka skulle bildas inom kassan, men sedan det påpekats, att sjukkasornas framtida verksamhet vore oviss på grund av framtida ändringar i de registrerade sjukkasornas organisation och verksamhet, återtog han sitt förslag.

Kassans ordinarie sammanträde 1928 beslöts skola förläggas till Stockholm.

Vid sammanträdet väckte hr Hjem förslag att de medlemmar av kassan, vilka erhållit sjukhjälp för högsta tillåtna antal sjukdagar (270 dagar) för en och samma sjukdom, därefter vid inträffande sjukdomsfall av samma slag skulle erhålla lägre sjukhjälp med 1 kr. i klass I, 1:25 i klass II och 2 kr. i klass III. Hänsköts till centralstyrelsen för yttrande.

Härefter avslöts sammanträdet kl. halv 2.

På e. m. hade Linköpings dövstumförening fest med föreläsning av hr Oskar Matthes från Stockholm.

UPPSALA DÖVSTUMFÖRENING höll sitt 19:de årsmöte söndagen den 23 januari å sin lokal, Kungsgatan 13. Mötet var talrikt besökt.

Års- och revisionsberättelserna föredrogos och full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

Räkenskaperna ha balanserat på 19,726 kr. För-

eningen hade vid årets slut en behållning av 17,807 kr., däri inberäknad föreningens byggnadsfond, som uppgår till 15,028 kr.

Bland anslag, som föreningen åtnjutit under det gångna året, märkes: distriktsanslag 250 kr., statsanslag 165 kr. — dessa utgöra föreläsningens anslag — och 350 kr. som hyresbidrag av Uppsala stad.

Bland större utgiftsposter märkas: lokalhyra 1,000 kr. och till föreläsningens verksamhet 429 kr.

Den avgående styrelsen återvaldes med undantag av hr Einar Blomqvist, som flyttat till Stockholm. I hans ställe valdes hr Carl Flodin. Styrelsen består nu av hr P. Alfr. Person, ordf.; Carl Flodin, v. ordf.; E. Eckman, sek.; E. Magnusson, kassör. Suppleanter blevo hr L. Carlsson och O. Asplund.

Till revisorer valdes hr E. Bilander och Hj. Brunnberg med fröken H. Högberg och hr R. Holmberg som suppleanter. Som föreläsningens föreståndare kvarstår hr Ernst Eckman.

Stämningen bland medlemmarna har under det gångna året varit mycket god. Ordföranden framhöll att styrelsens förhoppning är, att samma goda anda må följa med in i kommande år.

Mötesförhandlingarna, som började vid halv 5-tiden, varade till 8-tiden på kvällen, då mötet förklarades avslutat.

En enkel årsfest firades i föreningens lokal den 5 februari under talrik tillslutning.

ÖREBRO DÖVSTUMFÖRENING höll lördagen den 12 februari sitt 17:de årsmöte under ordförandeskap av hr H. Zommarin.

De under året hållna kafferepen, utflykterna m. m. fino passera revy under ett humoristiskt anförande.

En del av stadgarna beslöts omändras samt förbättras.

Hr Lage Carlsson föredrog därefter revisionsberättelsen. Därav framgick, att föreningen haft en årsvinst av kr. 296:42.

Understödsfonden har haft en osedvanligt stor utdelning. Till 4 personer har utdelats 130 kr. Emellertid har fonden genom pastor Blix' i höstas hållna konsert ökat betydligt, och den utgör nu kr. 1,188:22.

Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen.

I styrelsen voro 4 ledamöter i tur att avgå. Enhälligt återvaldes 3. Den fjärde, hr Enlund, hade undanbett sig återval på grund av att han för det mesta är bortrest från staden. I stället invaldes fru Anny Sternhammar. Inom styrelsen utsågs hr Zommarin till ordförande, hr Hjelm till v. ordf. och kassör. Eftersom hr Zommarin ej sökt till de två senast ledigförklarade ordinarie platserna vid dövstumskolan i Lund och nu emottagit ordförandeposten inom Örebro-föreningen, hoppas de dövstamma i Örebro på att få behålla honom här i vår stad, till stor nytta och fördel för vår förening. A. S.

DÖVSTUMFÖRENINGEN I LINKÖPING hade den 6 febr. sitt årsmöte. Av årsberättelsen framgick, att föreningen under året gått framåt. Den 1 januari

1926 var medlemsantalet 24 och den sista december 31, vilket utgör en ökning av 7 medlemmar. Revisionsberättelsen utvisade att inkomsterna överstigit utgifterna med 67 kr.

Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen för årets förvaltning.

Därefter företogs val av styrelse, vilket utföll så, att till ordförande återvaldes hr Ad. Hernvall, till v. ordf. och kassör återinsattes hr John Svensson. Omvald till sekreterare blev fru Edit Svensson. Till ledamöter utan funktion utsågs hr Helge Söderberg (omvald) och Gerhard Karlsson (nyvald). Återvalda som revisorer blevo hr Edvard Klöfver-skjöld och Jeppa Nilsson. I festkommittén insattes hr John Svensson, fru Edit Svensson och fru Anna Ljungkvist. E. S.

DÖVSTUMFÖRENINGEN SVENSKE i Malmö avhöll ett talrikt besökt årsmöte på sin lokal den 6 febr. Års- och revisionsberättelserna föredrogs och ansvarsfrihet beviljades. Styrelsen har konstituerat sig sålunda: ordförande rektor P. Hj. Söderbaum, vice ordf. C. A. Streiffert, sek. Edv. Levau, vice sek. August Kvant, kassör B. Assarsson, vice kassör G. Sonesson, ledamöter N. Brynoff och E. Lindskog. Suppleanter blevo M. Hansson och M. Holmgren.

Av årsberättelsen framgår, att inom föreningen hållits 5 ordinarie och 1 extra sammanträde. Vid årets början var medlemsantalet 59, vid dess slut 60, därav 10 passiva. Föreläsningarna ha varit 3 och hållits i olika ämnen av följande personer: rektor Th. Kajser från Karlstad, redaktör Fondelius från Stockholm och dövstumpastor Conrad Svensen från Oslo. Desslika har hållits en bibelkurs å 6 kvällar av fröken Friedeborg Eklund. Under året hava 4,109 personer infunnit sig å Svenskens lokal.

Under året ha de dövstummas kvinnoförening samt Malmö dövstummas schack- och idrottsklubbar hållit sina sammanträden å lokalen.

Av stadsfullmäktige i Malmö har föreningen efter av styrelsen gjord framställning erhållit ett hyresanslag av 1,300 kr. för år 1926.

Efter alla inom föreningen hållna sammanträden och föreläsningar har anordnats samkväm med kaffeservering och olika förströelser.

SMALANDS DÖVSTUMFÖRENINGENS SJUK- OCH BEGRAVNINGSKASSA avhöll sitt årsmöte å dövstumskolan i Växjö söndagen den 6 mars. Dagen blev för deltagarna ovanligt trevlig — men därom mera här nedan.

Kassans förhandlingar, som togo sin början kl. 11 f. m., präglades som alltid av lugn och det bästa samförstånd. Bland viktigare ärenden för dagen kan nämnas frågan om gamla, fattiga medlemmars befrielse från årsavgiften, vilken fråga nu slutbehandlades och med gott resultat, d. v. s. det, att gamla, fattiga medlemmar, som tillhört kassan i 20 år, kunna efter hänvändelse till styrelsen helt befrias från vidare inbetalningar.

En titt i styrelsens årsberättelse ger vid handen, att kassan under det gångna året haft kr. 875:50 i sjukhjälsutgifter, fördelade på 17 sjukdomsfall, 106 kr. i utgifter för medicinsk hjälp och 60 kr. för begravningshjälp, medan arvodet till kassören samt diverse utgifter belöpte sig till kr. 198:30 (dock är att märka, att kassören skänkt hela sitt arvode — 150 kr. — till reservfonden, ur vilken gamla och omedlade medlemmar erhålla hjälp med årsavgifternas gäldande) eller tillhoppa kr. 1,240:29 i utgifter. Inkomsterna uppgingo till kr. 1,507:90, vadan alltså en behållning på kr. 299:81 uppstått under året. Kassans tillgångar uppgingo till kr. 8,049:42. Härjämte förfogar den över en reservfond på kr. 1,069:01 och en resefond på kr. 113:48. Medlemsantalet utgjorde vid årets början 93, vid dess slut 97 (och när detta skrives uppe i jämnt 100).

Företaget val till styrelse resulterade i att dennas sammansättning blev oförändrad. Ordf. är alltså Z. Johansson, v. ordf. A. Holmberg, sekr. O. Olsson, kassör A. Norlin och v. kassör O. Elfström. Som styrelsesuppleanter fungerade G. Lundell och A. Karlsson och som revisorer M. von Friésen och A. Österlund med J. M. Sandberg som suppleant.

Sedan sjukhjälskassans förhandlingar avslutats, bevestades gudstjänsten i domkyrkan kl. 1, varefter de flesta så småningom åter sökte sig upp till dövstumskolan, där Z. Johansson höll en både intressant och roande föreläsning om huru galoscherna komma till, belysande gummiträdsodlingen och hur rågummi förädlas.

Kl. halv 5 samlades sedan samtliga mötesdeltagare jämte pastor Bratt med fru och lärarepersonalen vid dövstumskolan, med rektor Fridén i spetsen, i Roséns matsalars festvåning, där sjukhjälskassans ordf., hr Z. Johansson, bjöd på supé. Vad nu då, undrar kanske läsaren, en sjukkasseordförande, som bjuder hela mötet på supé! Vem har väl hört på maken! Har hr Johanssons möjligen gjort något fuffens vid förvaltningen av kassans sekiner, vilket han nu genom inuit till supé söker få hela årsmötet att blunda för? Nå, nå, så farligt är det nog inte! Tvärtom, tvärtom! Men se, saken är den, att hr Johansson vid höstmötet den 22 aug. uppvaktades med en guld-klocka i anledning av sin dagen efter inträffade 60-årsdag som ett litet bevis på medlemmarnas tacksamhet för hr J:s 20-åriga arbete som ordf. i sjukhjälskassan. Då hr J. är en förståndig karl, insåg han förmodligen strax, att en inbjudan till sitt hem ute i Hovmantorp icke var särdeles hälsosam för en del av givarnas skäligen skrala ekonomi, och sparade han därför på sin angenäma överraskning tills nu vid årsmötet, då han visste, att de nästan alla samlade här. — Behöver jag säga, att stämningen under supén var hög? Det är minsann icke var dag man blir bjuden på supé och än mindre att man då har ibland sig sin pastor och hela dövstumskolans lärarekår! Att vi dövstumma här i Småland sätta värde på detta senare också, är då en sak som är säker. Ty hur det är, så hålla nog de allra flesta av oss av våra

gamla lärare, och även om vi under skoltiden fick lite smäll på stjärten — välbehövt för resten! — tänka vi med glädje tillbaka på denna tid och skina upp av glädje, när vi någon gång får träffa och språka med dem.

Gästernas tack till värdfolket framfördes av pastor Bratt, som i några hjärtliga ord tackade hr J. för allt gott han gjort för sina ödeskamrater. I sitt svarstal yttrade denne bl. a., att det glädde honom att något litet ha kunnat hjälpa ödeskamraterna, och att dessa i Småland i stort sett höll vänskapens fana högt sinsemellan och icke bråkade och tvistade så som han sett fallet vara på vissa andra ställen.

Kl. 8 skildes man åt, glada och tacksamma, och eniga i att ha upplevt en sällsynt trevlig dag. Av de utombys dövstumma foro de flesta hem med 8- och halv 11-tågen, medan några, som stannade kvar i staden över natten, togo tillfället i akt och gjorde visit på någon av biograferna.

Men synd var det om den, som blivit uppehållen på resan och anlände till mötet först — dagen efter!
O. O.

DE DÖVSTUMMAS KVINNOFÖRENINGEN i Göteborg årsmöte ägde rum den 2 mars. Föreningen, som nu ingår i sitt tredje verksamhetsår, utvisar enligt årsberättelsen en livlig anslutning. Sammankomsterna ha ägt rum varje onsdag kl. 6—10 e. m. med uppehåll under sommarmånaderna juni—aug. å dövstumföreningens lokal å Östra Larmgatan — samt från 1 april å rymligare lokaler å Rosenlundsgatan 1, där ett särskilt rum kostnadsfritt upplåtits. Sedermera har på kvinnoföreningens egen begäran lämnats ett hyresbidrag på 50 kr., och ha syftnarna varit besökta av 356 personer. De olika slag av handarbeten och syalster, som medlemmarna tillverkat under de två åren, ha försålts under tvenne basarförsäljningsaftnar å föreningslokalen, som anordnades den 12—13 november. Inkomsterna belöpte sig till omkring 360 kr. och lämnade försäljningen en ganska god behållning, sedan en del utgifter avdragits. Resultatet infriade i stort sett styrelsens förhoppningar.

4 nya medlemmar hava ingått. Ett dödsfall har inträffat, nämligen fru Ida Almqvist.

Från andra orter ha en del främlingar besökt mötena.

Medlemsantalet utgjorde vid årets slut 26 personer.

Inkomsterna under året ha varit kr. 683:36, utgifterna kr. 487:74.

Styrelsen, som blev omvald, utgör: fröken Anne-Marie Haneson, ordf.; fru Greta Rydén, sekr.; fröken Hildeborg Hedén, kassör, och fru Ellen Falkman, fru E. Johansson, fru B. Thunblad utan funktion.

Revisorer, som likaledes omvaldes, äro fröknarna Ragnhild Brandt och Alice Rydén.

IDROTTSKLUBBEN SURD i Göteborg hade den 11 febr. årsmöte å dövstumföreningens lokaler Ro-

senlundsgatan. Års- och revisionsberättelsen godkändes och decharge beviljades den avgående styrelsen. Till ordförande innevarande år återvaldes med acklamation hr Oscar Rydén, v. ordf. blev hr Karl Olofsson, sekr. hr Stig Theander (nyvald), kassaförvaltare hr Ålving Håkansson (omvald), v. kassör hr Elon G:son Lind, samt hr Thorsten Andersson och John Svensson. Intendent blev hr Axel Ahlström, representeranter i idrottsföreningens nämnd hrr O. Rydén och K. Olofsson.

Till nästa år firar Surd sin 25-åriga tillvaro. Därjämte anordnas 4:de nordiska tävlingarna om N. D. I:s vandringsköld i Göteborg. En interimstyrelse på 8 personer är tillsatt att ha hand om jubileumsfestligheterna.

Efter mötet berättade O. Rydén om Harry Perssons upplevelse i Amerika, som samma afton radierats Sverige runt, och spelades en utslagsturnering i Couronnespelet. Segrare blev denna gång hr Eric Carlsson.

Surdarnas poängtävlingar inomhus för seniorer och juniorer hållas varje söndag f. m. i Högre realläroverkets gymnastiksal.

O. R.

HALMSTADS DÖVSTUMFÖRENINGARS ÅRSMÖTE hölls söndagen den 20 febr. Revisionsberättelsen för år 1926 visade, att inkomsterna voro kr. 503:54 och utgifterna kr. 264:88. Behållningen den 31 dec. 1926 redovisas på följande sätt: I Göteborgs handelsbank kr. 1,210:57, kontant i kassan kr. 41:49, 2 st. obligationer kr. 100:—, lån till medlemmar kr. 60:—, inventarier kr. 96:10, summa kr. 1,508:16.

På förslag av revisorerna beviljades styrelsen full ansvarsfrihet.

Styrelse- och revisorsval företogs därpå, varvid nästan hela den gamla styrelsen omvaldes. Sålunda utsågs till ordf. Aug. Person, v. ordf. Signe Jönsson, sekr. Emil Johansson, kassör A. P. Johansson, samt utan särskild funktion Carl Sidoli.

Revisorer blevo fruarna Jenny Sidoli och Alma Månson.

Vid mötets slut uppstod en diskussion rörande Svenska dövstumförbundet. En talare uttryckte sitt missnöje över att styrelsen för förbundet är för litet verksam samt att ingen redovisning sker. Och en annan, att det är orättvist, att de små föreningarna skola betala lika mycket som de större föreningarna i rese- och dagtraktamenten fast man ej sänder något ombud. Rättvisast vore att de föreningar, som sända ombud, själva bekosta reseombudet. En tredje talare önskade, att Halmstads dövstumförening måtte begära sitt utträde, om ingen ändring snart sker.

A. P.

ESKILSTUNA DÖVSTUMFÖRENING hade den 27 febr. sitt årsmöte under B. Th. Sandeborgs ordförandeskap. Års- och revisionsberättelsen godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Under året har i understöd till behövande medlemmar utbetalts 85 kr.

Föreningens utgifter och inkomster balanserade på en summa av kr. 428:81 med ett saldo av kr. 1,449:44. De avgående styrelsemedlemmarna B. Th. Sandeberg, D. Damberg och fru Betty Damberg omvaldes. Bror Karlsson, sekr., nyvald, vice sekr. F. Bergdahl.

Ordföranden tackade för det förtroende han åtnjutit under den tid, han varit ledare för föreningen, och lovade att göra sitt bästa det kommande året.

Mötet avslöts med en maning till medlemmarna att alltid mangrant bevista föreningens sammanträden och taga del av de frågor, som där behandlas. T. S.

MALMÖ DÖVSTUMMAS IDROTTSKLUBB hade sön- Närvarande voro 25 personer. Års- och revisionsdagen den 6 mars sitt årsmöte å »Svenskes» lokal. berättelserna föredrogos och ansvarsfrihet beviljades.

Styrelsen utgöres av: ordf. Edvard Levau, v. ordf. Gustav Jönsson, sekr. August Kvant, v. sekr. Helge Crona, kassör Karl Ljungberg, v. kassör M. Holmgren, ledamot Hugo Strand. Suppleant blev E. Lindskog.

E. L.

Fria ord.

Vad bör jag göra?

I nummer 1 av denna tidning fråga »Undrande dövstumma», vad jag gör med anledning av »en hel del bedrövliga förhållanden inom Lunds dövstumförening», vilka omtalas av hr Helge Crona i en artikel i n:r 1 av Ny. Tidn. f. Sv. Dövst. »Undrande dövstumma» påstå, att jag »varken kan eller rättare sagt vill förstå saken». — Det är icke sant, att jag »icke vill rätt förstå saken». Men däremot är det sant, att jag icke vet, vad jag i detta fall skulle hava bort göra. Därför tillåter jag mig fråga: Vad hade jag bort göra? Eller vad bör jag nu göra?

Lund den 7 febr. 1927.

J. G. Malmer.

☆

Cynismen samt svar till pastor Malmer.

Cyniska skribenter böra behandlas såsom de själva älska att handla mot andra, men vi vilja här icke gå så långt. Ett par skribenter hava hänsyftande på våra frågor under rubriken »Fria ord» i nummer 1 av denna tidning insänt artiklar med likadana frågor och delvis samma innehåll till Ny Tidn. f. Sv. Dövst., vilka artiklar såsom goda smakbitar för redaktören och hans gelikar publicerades i n:r 3.

Ena skribenten, som gömmer sig bakom den från T. f. D. stulna signaturen »Undrande dövstumma», riktar dessa frågor till Svenska Dövstumförbundet, hr Dan Andersson och hr Fondelius. Då dessa icke »finnas» i Lund, äro hans frågor både ologiska och

omotiverade. Hans avsikt med dessa anspelningar är så genomskinlig, att de förråda honom själv. Då han även framställer samma anmärkningar, som vi gjort, konstateras det att våra frågor »Hurudan är dövstumskolan och lärarna? Vad gör dövstupastorn?» voro fullt befogade och berättigade.

Andra skribenten kallar sig »prenumerant på båda tidningarna». Denne går på sidan om saken och pläderar om förhållanden inom dövstumföreningen och synes vara generad för att tala om att de i »så hög grad» bedrövliga förhållandena »bland dövstumma» i Lund kunna anses bero på mindre god undervisning och *uppfostran* i dövstumskolan. Särskilt betonas här *uppfostran*, då det i Ny Tidn. f. Sv. Dövt. n:r 2, sid. 17 uppgives vara ynglingar på 18—20 år, vilka således för icke länge sedan lämnat skolan.

Att missuppfatta och förvränga de dövstummas mening är *typiskt*. Egentliga anledningen med våra frågor var den att för dövstumma nedsättande skriveri så ofta »*offentliggöres*» i lärarnas »egen tidning» och att detta trots upprepade påpekanden tolererades av Svenska dövstumläraresällskapet, vilket med bidrag av stats- och allmänna medel utgiva Ny Tidn. f. Sv. Dövt. Och att de dövstumma med dessa frågor reagera mot dylikt, som är *kränkande både för dem själva och för rättskänslan*, är helt naturligt.

Redaktör Fondelius har tillsänt oss pastor Malmer's genmäle och frågor om vi ville svara. Vi tillåta oss anse det vara ganska ledsamt om pastorn varken skulle kunna eller rättare sagt icke vilja rätt förstå saken. Vår egentliga mening med frågorna var att reagera mot det för dövstumma *onödiga* och nedsättande skriveri, som »*offentliggöres*» i Ny Tidn. f. Sv. Dövt. Pastorn torde nog själv veta vad han bort och bör göra samt kan även väl förstå konsekvenserna av dylikt skriveri i *moraliskt* avseende. Då pastorn ganska ofta skriver till Ny Tidn. f. Sv. Dövt., tillåta vi oss en motfråga: *Varför har pastorn icke påtalat sådant onödigt och nedsättande skriveri?* Vi kunna icke undgå finna, att skrivsättet och tonen uti signaturen »prenumerant på båda tidningarna» äro så märkvärdigt lika det uti pastorns genmäle. Huru kommer det sig till, undra de ännu mera

Undrande dövstumma.

☆

Till »En lärare».

Senast har »En lärare» i n:r 4 av Ny. Tidn. f. Sv. Dövt. frågat: »Vad menar undrande dövstum?» Svar därpå finnes här ovan och vi inskränka oss här till ett par frågor och påpekanden.

Var står det, att vi frågat »vad lärarna göra»? Varför har »En lärare» förvrängt vår fråga: »Hurudan är dövstumskolan och lärarna?» Det är typiskt för en del lärare att tillgripa förvrängningar för att kunna hava något att säga mot de dövstumma. Utan minsta förvåning konstatera vi att »En lärares» artikel; »Vad mena undrande dövstumma?» utgör ett verkligt belägg för vårt uttalande i n:r 1 av T. f. D.: »Många reflexioner och anmärkningar kunna framställas, men

det tjänar nog till ingenting, då vederbörande varken kunna, eller rättare sagt, icke vilja rätt förstå saken.» Våra frågor synas dock ha träffat en ganska öm punkt.

Undrande dövstum.

Svenska Dövstummas Idrottsorganisation reorganiserad.

Inom idrottsföreningarna har en tid diskuterats om möjligheten av en sammanslutning av ett svenskt idrottsförbund. Det skulle hava till uppgift att giva de dövstumma idrottsmännen en enhetligare organisation med syfte att ordna och främja en uppspirande idrottsrörelse å skilda orter i Sverige.

För ändamålet har representanter för föreningarna vid sammanträde dels i Göteborg, dels i Malmö, avancerat frågan därhän, att beslut nu fattats att reorganisera det förbund, som bildades den 6 november 1913 under namn av Svenska Dövstummas Idrottsorganisation. Detta förbunds verksamhet avstannade vid krigsutbrottet aug. 1914. Dess stadgar behöva för den skull till en del omarbetas.

De ledande inom de dövstummas idrott vilja härigenom slå nya slag till befrämjande av idrotten bland de dövstumma genom reorganiserandet av omnämnda landsförbund. Genom enhetligare organisation och framför allt rikare ekonomiska resurser för dess främjande torde man kunna förutsätta att idrottsrörelsen bland de dövstumma blir bättre tillgodosedd.

För Idrottsklubben Surd i Göteborg
Oscar Rydén, ordf.

För Malmö Dövstummas Idrottsklubb.
Edv. Levau, ordf.

Staden där alla spela schack.

Det finns en liten tysk stad Ströbeck i närheten av Halberstadt, där schackspel ingår som obligatoriskt undervisningsämne i skolan och där alla människor, barn lika väl som åldringar, kroppsarbetare lika väl som de förnäma, bruka spela schack så snart de ha en ledig stund. Schackundervisningen i skolan uppmuntras särskilt genom premier och presenter till de duktigaste. Schackspelandet i Ströbeck har urgamal tradition. Det berättas att folket i den lilla staden en gång fick sig ålagt att bevaka en viktig krigsfånge, venderkungen Gudulin, och att denne till tack för den goda behandling han åtnjöt lärde staden att spela schack. Senare blevo Ströbecksborna själva så duktiga, att då en av den store kurfurstens skatteindrivare, som själv var intresserad för spelet, erbjöd dem att spela schack om skatten, vunno de alltid, och på så sätt voro de i långa tider skattefria på grund av sin skicklighet i spelet. Den store kurfursten fick då lust att själv spela några partier med de goda borgarna, men också han fick

bita i gräset och förklarade sig övertvunnen. Schackbrädet, på vilket detta parti utspelades, visas ännu som en historisk relik.

Schackspelet kommer också mycket till synes i det dagliga livet i Ströbeck. Man kan få se skolbarnen gå till skolan, var och en med sitt schackbräde, och få sedan en lektion, under vilken även 7—8-åringar invigas i spelets hemligheter. Efter skolans slut kan man få se barn och föräldrar öva sig i det fina spelet, och det är icke ovanligt att få se schackdueller utkämpas ute i det fria, på gårdar, i trädgårdarna, allt utvisande att hela staden är intresserad för det intelligenta spelet.

NYHETER FRÅN DÖVSTUMVÄRLDEN.

SVENSKA DÖVSTUMLÄRARESÄLLSKAPET har av regeringen erhållit 300 kronor till sitt planerade sammanträde å Manilla i sommar. På samma gång kommer det att fira sitt 50-årsjubileum, i det att sällskapet stiftades å Manilla år 1887.

LITTERATURANSLAGEN. Anslag till anskaffande av för de dövstumma fattbar litteratur har för år 1927 beviljats av en del landsting och städer med tillhopa 5,200 kronor. Framställningar om anslag ha avslagits av landstingen i Norrbottens, Jönköpings och södra Kalmar län och troligen även av Göteborgs stad.

INTET KOMMUNALT BIDRAG TILL DÖVSTUMLITTERATUR. Drätselkammaren i Göteborgs första avdelning har i likhet med vad som tidigare upprepad gång inträffat beslutat avstyrka Svenska Dövstumläraresällskapets framställning om anslag på 200 kr. till anskaffande av litteratur för dövstumma. Tidigare har drätselkammaren ställt sig på avstyrkande utlåtanden från Dövstumsföreningen i Göteborg. I år har emellertid styrelsen för denna förening framhållit, att den visserligen icke ändrat mening sedan tidigare yttranden avgivits, men att den dock icke f. n. anser sig böra avstyrka bifall, då den anser, att den ifrågasatta litteraturen möjligen med tiden kan utvecklas, så att den blir tillfredsställande för de dövstumma. Stadskamreraren har emellertid icke ansett att tillräckliga skäl anförts för en ändring av stadsfullmäktiges tidigare ståndpunkt, och drätselkammaren har följt honom. O. R.

MÄLARDALENS DÖVSTUMFÖRENING avhöll sitt första styrelsesammanträde i Stockholm söndagen den 13 febr. under ordförandeskap av P. Alfr. Person, Uppsala.

Därvid beslöts att föreningen skulle ha sitt säte i Stockholm, att inträde beviljas åt såväl dövstumma som hörande mot inträdesavgift å 1 kr. och årsavgift å 1 kr., att ombud tillsättas å större platser kring Mälaren i och för agitation för medlemskap, att ett som-

marmöte skall förläggas till Strängnäs instundande midsommarhelg, och att de, som önska vara med om Mälardalsmötet i Strängnäs instundande midsommarhelg, kunna göra anmälan därom till sekr. Bertil Ekstedt, Sommarrogatan 12, Eskilstuna, för erhållande av logi.

— Eskilstuna-avdelningen av M. D. D. F. hade lördagen och söndagen den 5 och 6 mars anordnat en kaffefest med försäljning till förmån för föreningen i samband med P. Alfr. Persons vanliga återkommande predikningar i Eskilstuna. Festen började kl. 5 e. m. under medvarkan av P. Alfr. Person och Georg Svensson från Stockholm, som höllo predikningar. Därefter serverades kaffe, samt frukt och konfekt såldes, resten bortauktionerades. På söndagen kl. 11 f. m. hölls predikan i missionssalen av P. Alfr. Person och Georg Svensson. Efter detta intogs kaffe.

Mötet hade präglats av den bästa stämning, och alla voro glada och belättna med resultatet, ävensom inkomsten blev god, och det hela en god början för M. D. D. F. B. E.

FÖDELSEDAGAR. Den 25 februari fyllde fru Matilda Bohlin i Stockholm 75 år. På födelsedagen blev hon ihågkommen av släkt och vänner med en del presenter, blommor och telegram. Trots de 75 åren och en ganska svår ischias är fru Bohlin ännu vid gott humör och kunde vara uppe på födelsedagen.

— Den tredje april fyller hr Filip Bohlin 75 år. De båda makarna ha delat ljuvt och lett ända sedan skolåren; de ha båda genomgått dövstumskolan å Nya Varvet invid Göteborg och konfirmerades samtidigt. Hr Bohlin har haft plats som tillskärare, först i Göteborg och sedan i Stockholm, dit makarna flyttade år 1899. Vi önska dem båda allt gott under deras levnadsaftnar.

— 70 år fyllde den 1 mars skomakarmästaren Johan Person i Skerkered, Simlångsdalen. Han har genomgått P. Brodahls skola i Göteborg. På högtidsdagen voro omkring 10 dövstumma inbjudna till hans hem (en vacker lantgård), där de blevo rikligt undfägnade med många kostliga rätter. Flera tal höllos för 70-åringen och en penningssumma överlämnades till honom, som trots sitt arbetsknog och ålder är ovanligt rask och ungdomlig. A. P.

— Hr Oskar Mollberg, Örebro, fyllde den 21 februari 70 år. På aftonen efter slutat arbete samlades i hans hem ett tiotal dövstumma för att varmt uppvakta honom. Hr G. Hjelm tecknade av honom författade verser samt överlämnade en större penningssumma, insamlad bland stadens dövstumma. Under dagens lopp hade ankommit blommor och telegram. Den 26 februari hade hr M. inbjudit stadens och ortens dövstumma samt lärarepersonalen på dövstumskolan till en ståtlig kaffefest på Ö. D. F:s lokal, där han åter blev varmt hyllad i flera tal.

Dövstummlärare Zommarin höll efteråt ett medryckande föredrag. Att hr Mollberg nu fyllt 70 år, är svårt att sätta tro till, ty han är lika spänstig och

arbetsför som en 50-åring. Hans aldrig svikande glada och goda humör har nog till stor del bidragit till bibehållandet av såväl själs som kroppligt god hälsa in i ålderdomen.

— Fröken Alma Lindqvist, Örebro, fyllde den 29 januari 50 år. Örebro dövstumförening uppvaktade med blommor samt medlemmarna med en insamlad penningsumma. Med anledning av bemärkelsedagen bjöd fröken Lindqvist alla stadens dövstumma samt lärarepersonalen vid dövstumskolan på en fin kaffefest i Ö. D. F:s lokal den 5 februari. Fröken L. är född på Gottland, men kom vid mycket unga år till Örebro, där hon har genomgått Örebro dövstumskola. Ännu ungdomligt smärt och spänstig kan man ej se att hon nu passerat halvseklet. A. S.

DÖDSFALL. Den 8 februari avled av hjärtförlamning i sitt hem i Stockholm änkefru *Alma Pommer*, änka efter år 1924 avlidne snickaren Sture Pommer. Den avlidna var född i Stockholm och har genomgått institutet för dövstumma å Manilla. Sedan år 1880, alltså i 46 år, har hon tillhört Dövstumföreningen i Stockholm och alltid omfattat sin förening med varmaste intresse och visat detta genom att outtröttligt ända in till det sista deltaga i arbetet vid föreningens fester, basarer och dylikt. I föreningens styrelse har hon varit ledamot ett par år på 1890-talet samt under 5 år husmor i föreningens lokal vid Luntmakaregatan, då hennes man var vaktmästare där. God, glad och livlig hade hon många vänner bland såväl dövstumma som hörande, för vilka det plötsliga dödsfallet kom överraskande och smärtsamt. Närmast sörjes hon av två systrar.

Begravningen ägde rum den 18 februari i stora gravkoret å Norra kyrkogården utanför Stockholm. En stor skara dövstumma och hörande vänner hade infunnit sig. Jordfästningen förrättades av kyrkoherde Axel Hultqvist, tolkad för de dövstumma av f. dövstumlärares L. M. Petersén. Därefter fördes kistan till graven, där Dövstumföreningens ordförande, red. Fondelius, höll ett minnestal över den avlidna och tackade henne för vad hon under sin livstid utträttat inom föreningen. Som en sista hälsning sänktes så föreningens florbekämpade standar över graven. Fru Maria Forsell tackade å De dövstummas kvinnoförenings vägnar.

En stor mängd vackra kransar hade sänts till baren från Dövstumföreningen, från dövstumma vänner, från en hörande bekant med tack för 40-årig vänskap, från släktingar m. fl. Efteråt blevo en del hörande och dövstumma inbjudna till den avlidnas syster och sväger i deras hem.

— I en ålder av 69 år har i Varberg den 1 mars avlidit montören *Johan Bernhard Bengtsson*. Han var född i Träslöv, nära Varberg. B. hade de senaste åren varit sjuklig. Närmaste dödsorsak var lunginflammation. Om Bengtsson skriver en av Varbergstidningarna bl. a. följande: »Han visade i mycket tidiga år läggning för mekanik. Utan någon som helst särskild utbildning därför, utan blott tack

vare sin fallenhet och goda huvud utbildade han sig på egen hand till att bli en av vår stads och Orts främste mekaniker. Under 43 års tid, eller intill dess Varbergs mekaniska verkstad upphörde, var han anställd där och monterade under denna tid ångpannor och andra maskiner här och var landet över. Flertalet av länets mejerier ha fått sina ångpannor — och andra maskinella anordningar — monterade av Bengtsson. Under de snare åren har B. varit anställd som reparatör å Varbergs yllefabriks anläggning härstädes och även där gjort sig högt värderad för sin skicklighet.»

Bengtsson, vars hustru avled i början av detta år, sörjes närmast av dotter, måg och barnbarn.

Bland dövstumma var B. känd för sin humoristiska läggning. Vid samkväm för dövstumma förstod han ofta att på ett skämtsamt sätt hålla målron vid makt.

Jordfästningen ägde rum söndagen den 6 mars. Bland blommor, som sänts till baren, märktes även sådana från Varbergs dövstumma. A. B.

— Skräddarmästaren *B. E. Larsson* i Hörsås, Getinge (Halland) avled söndagen den 27 febr. i en ålder av nära 67 år. Han har genomgått institutet för dövstumma å Manilla och sörjes närmast av en son samt en syster. A. P.

EN INFLUENSAEPEDEMI har under början av året hemsökt dövstumskolan i Härnösand. Epidemien, vilken varit av en vis natur och i vissa fall haft följdskjukdomar, lunginflammation och öronåkomor, nedlade även 100 av skolans 129 elever på sjukbädden. Eleverna äro numera åter friska, men en barnsköterska, Thilda Jonsson, avled den 26 januari i lunginflammation som svit av influensan. Med anledning av epidemien var undervisningen vid skolan inställd under en vecka.

ANNONSER.

FÖRLOVADE:

Charles L. Berg

och

Molly Simpsson

Los Angeles,
Calif. U. S. A.

San Diegos,
Calif. U. S. A.

Den 19 febr. 1927.

För all visad vänlighet och blommor till vår kära syster Alma Pommers bår, få vi frambära ett hjärtligt tack. Syskonen.

Kungörelse.

Sedan Kungl. Maj:t uti nådigt brev till Kungl. Statskontoret den 14 februari 1896 angående användandet av de till allmänna institutet för dövstumma donerade medel förordnat, bland annat, att då befintliga räntebesparingar å Backmanska stiftelsen fortfarande skulle bokföras såsom särskild fond, vars avkastning skulle användas att bereda understöd åt dövstumma med framstående anlag för bildande konst eller mekaniskt yrke eller dylikt eller till hjälp vid bosättning eller utövande av inlärt yrke eller konst, vill Kungl. Skolöverstyrelsen, jämlikt bestämmelserna i nådiga breven den 26 september 1921 och den 14 mars 1924 till allmän kännedom kungöra:

att dövstumma inom hela landet äga att hos Överstyrelsen söka dylikt understöd;

att ansökning om understöd, avseende tiden intill den 1 juli 1927, bör, för att komma under prövning, vara till Överstyrelsen ingiven eller i betalt brev med allmänna posten insänd senast inom utgången av april månad innevarande år;

att ansökning skall innehålla uppgifter om sökandens postadress och den avsedda användningen av understödet samt vara åtföljd av åldersbetyg och intyg om sökandens levnadsvillkor;

samt att tilldelat understöd, såsom utgående från det löpande räkenskapsårets ränteavkastning, icke kommer att utbetalas förrän efter ingången av instundande juli månad.

Stockholm den 18 februari 1927.

Enligt uppdrag
Signhild Trygg.

Medlemmarna i Föreningen till förmån för Stockholms dövstumhem

kallas härmed till sammanträde å hemmet, Skogsvägen 13, Lidingön, onsdagen den 23 mars 1927, kl. 6 e. m.

Styrelsen.

Dala dövstumförening

håller sitt årsmöte den 24—25 mars i Borlänge i Barkargårde skola. Föreläsning av red. G. Fondelius, Stockholm.

Styrelsen.

Annonsera i Tidning för Dövstumma!

Magasin »SUPERBE'S» (Sjukvårdsaffär)

Herr- och Damavdelning

SJUKVÅRDSARTIKLAR äro alltid superba.

ÅDERBRÅCKSSTRUMPOR. RADIUMDUKAR; osvikligt medel mot gikt och reumatiska sjukdomar.

Begär vår nyhet: Prislistan »Diskret», som erhålles gratis.

Jakobsbergsgatan 6 (strax invid Biblioteksgatan), Stockholm. Tel. N. 1006.

Herrar dövstumlärare!

Cours d'instruction d'un sourd-muet de naissance

par Roch-Ambroise Sicard. Avec figures et tableaux. A Paris an VIII.

Häftat, ouppskuret ex., finnes till salu hos red. Fondelius.

Hushållerskeplats

sökes av ett medelålders ensamt fruntimmer, kunnig i alla göromål, nu genast hos en äldre ensam man. Var som helst. Svar till Gerda A. Nilsson, Vidgårdsberg, Ringarum.

En glad och duktig 18—20 års

dövstum flicka,

som genomgått Tysta skolan, är kunnig i matlagning, tvättning och bakning, erhåller plats som hushållerska den 1 april. Svar med foto till »Ung dövstum», Njurunda p. r.

KONDITORI-BAGERI

Skepparegatan 29 Tel. N. 709 76

Rekommenderar sina tillverkningar av:

GOTT KAFFEBRÖD - WIENERBRÖD - BAKELSER och TÅRTOR. Ester Dominicus.

AUTOMAT-BUFFÉN

Vasagatan 14 (mitt för Centralstationen)

REKOMMENDERAS.

Vällagad mat. Gott kaffe. Billiga priser.

Nya 23 kar. Guldringar

3.75 pr gram, 10 kr. vid beställning. Guldsmed T. Zetterström, Tunnelgatan 12. Norr 19775.